

NATURVÄRDESDINVENTERING

Inför detaljplan, Väsby centrum

Upplands Väsby kommun

Rapport september 2024
Reviderad november 2024

**Naturvärdesinventering inför detaljplan, Väsby Centrum,
Upplands Väsby kommun**

Kund

Upplands Väsby kommun
Dragonvägen 86
194 80 Upplands Väsby

Konsult

Ensucon AB
Stora Södergatan 8C
222 23 Lund
Tel: +46 793 37 99 83
<https://ensucon.se/>
Org. nr. 559161–3608

Uppdragsledare

Patrik Lindberg
Patrik.lindberg@ensucon.se
070-980 28 98

Handläggare

Hannah Berk
Hannah.berk@ensucon.se
076-12 85 757

Kvalitetsansvarig

Salar Valinia
Salar.valinia@ensucon.se
072-173 72 98

Projektnummer

211533

Upprättad av

Hannah Berk

Datum

2024-09-06

Reviderad: 2024-11-11

Granskare

Patrik Lindberg

Version

3.0

Sammanfattning

Ensucon har av Upplands Väsby kommun fått i uppdrag att göra en naturvärdesinventering enligt Svensk standard (SS199002:2023), med detaljeringsgrad medel och tilläggen; klass 4, generella biotopskydd och värdeelement, med avseende på skyddsvärda träd. Konnektivitet och spridningsmöjligheter har analyserats och en konsekvens- och behovsbedömning genomförts, där möjligheter att öka värden genom planförslaget analyseras. I området som inventerats har Upplands Väsby kommun för avsikt att uppföra ett nytt bostadsområde med bland annat torg och nya kvarter. En naturvärdesbiotop med vissa naturvärden påträffades i området i form av en anlagd blomrik gräsmatta med planterade träd. Området har värde lokalt i en miljö som annars till stor del saknar grönytor. För att utöka områdets ekosystemtjänster rekommenderas att satsa på gång- och cykeltrafik, utöka grönytor, gärna flerskiktade sådana med större biologisk mångfald, samt att skapa öppna blågröna dagvattenlösningar. Många ädellövträd och fruktbringande träd med värden för fåglar och pollinatörer noterades i området. Därtill noterades ett antal alléer som bedöms omfattas av det generella biotopskyddet och ett jätteträd som betraktas som särskilt skyddsvärt, strax utanför planområdet. För att öka trivsel, kontinuitet och biologisk mångfald i det nya bostadsområdet rekommenderas att i så stor mån som möjligt bygga runt och bevara träden. De två alléer som behöver tas ned i samband med exploateringen bör ersättas med nya alléträd.

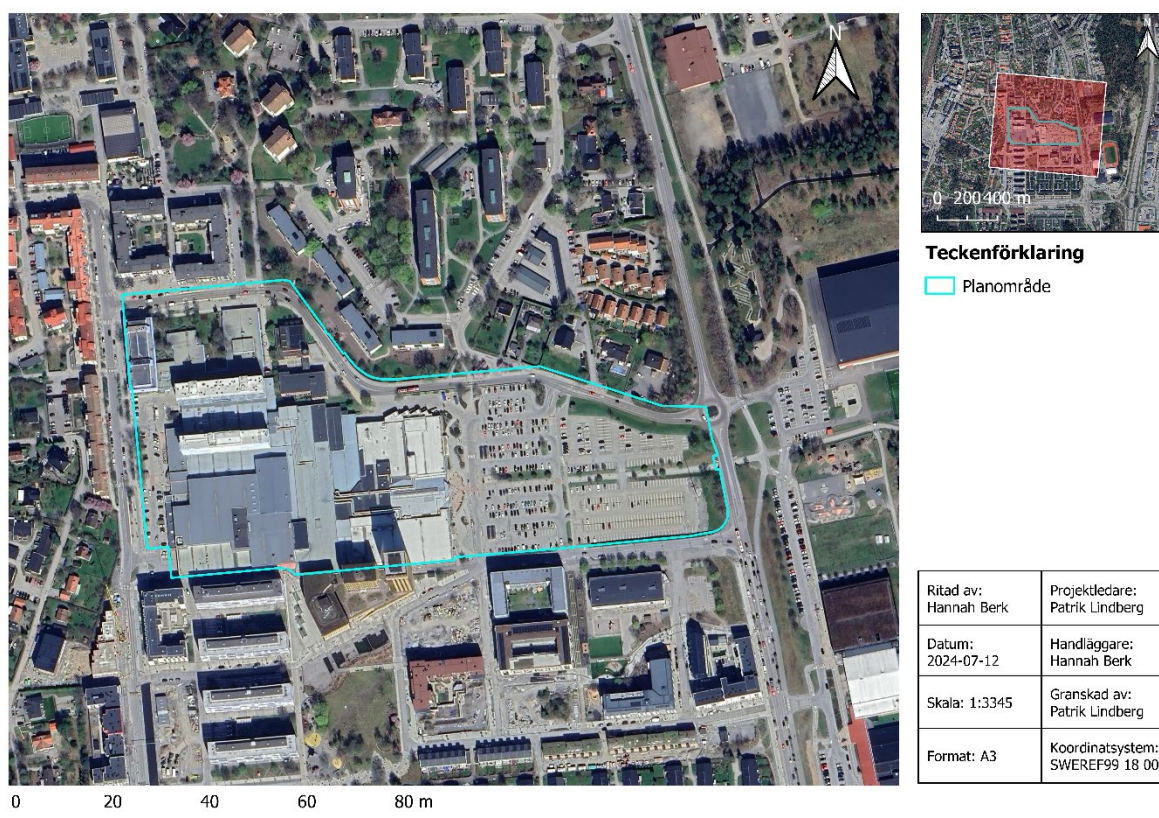
Innehållsförteckning

Inledning.....	5
Metod.....	6
Inventeringsmetod	6
Naturvärdesbedömning: bedömning av artvärde	6
Naturvärdesbedömning: bedömning av biotopvärde	8
Sammanvägd bedömning.....	9
Generella biotopskydd	9
Värdeelement - Skyddsvärda träd	10
Ekosystemtjänster, kontinuitet och spridningsvägar.....	11
Material	11
Resultat	12
Förstudie	12
Historia	12
Skyddade områden.....	14
Artobservationer:	14
Vattensystem	16
Resultat från tidigare inventeringar	16
<i>Naturvärdesinventering 2021, Ekologigruppen AB.....</i>	<i>16</i>
<i>Kartläggning av ekosystemtjänster 2015, Ekologigruppen AB</i>	<i>17</i>
Inventering.....	17
Generella biotopskydd	18
Värdeelement, skyddsvärda träd.....	22
Naturvärdesbiotoper och grön infrastruktur.....	23
Rekommendationer samt konsekvens- och behovsanalys	28
Referenser.....	32

Inledning

Ensucon har av Upplands Väsby kommun fått i uppdrag att göra en naturvärdesinventering enligt Svensk standard (SS199002:2023), med detaljeringsgrad medel och tilläggen; klass 4, generella biotopskydd och värdeelement (skyddsvärda träd). Under inventeringen har även konnektivitet och spridningsmöjligheter analyserats. I relation till planförslaget har en konsekvens- och behovsbedömning genomförts, där planförslagets påverkan på naturvärden och ekosystemtjänster bedömts.

I området som inventerats har Upplands Väsby kommun för avsikt att ta fram en detaljplan med bland annat torg och nya kvarter. Se plangränser i figur 1.

Figur 1. Planområde vid Väsby C.

Planområdet är beläget centralt i Upplands Väsby. I alla väderstreck utom i syd omges området av relativt trafikerade vägar, men även av villor med trädgårdar, alléer samt i syd av högre kvartershus och av Vittra grundskola. I öst gränsar området till Stockholmsåsens – Upplands Väsby grundvattentäkt. Omkring 500 meter söder om området finns ett större grönområde, "Norra berget", och 200 meter öster om området finns ett mindre barrskogsområde.

Metod

Inventeringsmetod

Inventeringen har utförts enligt Svensk Standard för naturvärdesinventering; SS 199002:2023, med detaljeringsgrad medel och med följande tillägg:

- naturvärdesklass 4,
- generella biotopskyddsområden,
- värdeelement (skyddsvärda träd)
- Analys av ekosystemtjänster, konnektivitet och spridningsvägar

Detaljeringsgrad medel innebär att naturvärdesbiotoper ned till en minsta karteringsenhet på 1000 m² avgränsas. Syftet med inventeringen är att utvärdera områdets naturvärden och betydelse för biologisk mångfald.

För påträffade naturvärdesbiotoper görs en värdering enligt naturvärdesklass 1-4, från visst naturvärde (4), med viss särskild betydelse för biologisk mångfald, påtagligt naturvärde (3), som har påtaglig särskild betydelse för biologisk mångfald, till högt naturvärde (2) som har stor särskild betydelse för biologisk mångfald, till högsta naturvärde (1) som innebär att biotopen har mycket stor särskild betydelse för biologisk mångfald. Bedömningen görs utifrån kriterier för artfynd och påträffade biotopvärden.

Naturvärdesbedömning: bedömning av artvärde

Bedömningen av artvärde görs utifrån fynd av arter och organismsamhällen. De bedöms sedan utifrån sitt signalvärde och sin mängd. Med värdearter kan menas signalarter, fridlysta arter, rödlistade arter, arter som omnämns i bilagor till EUs habitat- och fågeldirektiv över särskilt skyddsvärda arter, arter som är prioriterade enligt skogsvårdslagen, typiska arter och nyckelarter.

Organismsamhällen bedöms utifrån sin artdiversitet, grad av påverkan och kontinuitet, och används ofta i områden där det är svårare att påträffa eller bedöma värdearter.

Nedan redogörs kortfattat för de olika definitionerna av värdearter och deras betydelse vid en inventering.

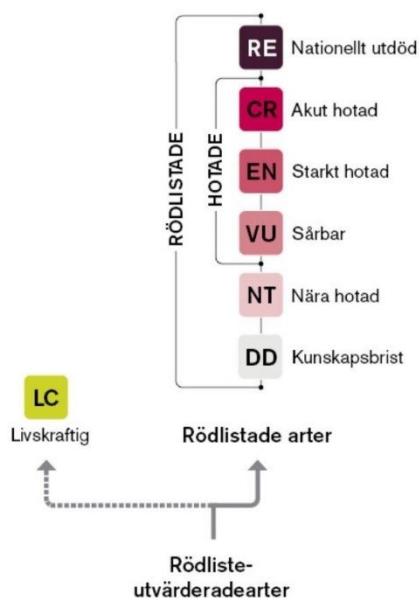
Fridlysta arter

585 arter i Sverige är fridlysta i enlighet med artskyddsförordningen (2007:845). Det inkluderar alla fågel- och grodarter och ett antal växt- och djurarter. Fridlysningen innebär förbud enligt olika paragrafer i artskyddsförordningen. För växtarter innebär fridlysningen att det är förbjudet att plocka, gräva eller ta bort/skada den fridlysta växten. För djurarter handlar det om att inte döda eller fånga de fridlysta djuren. För fåglar gäller detta även ägg och bon. Vissa arter har ytterligare skydd som kan innebära att man inte heller får störa eller skada fortplantningsområden eller viloplatser. (Naturvårdsverket, 2023a; Artskyddsförordningen, 2007)

Rödlistade arter

Rödlistade arter är framtagna av Artdatabanken, SLU och beskriver arter vars populationer har minskat i olika grad i Sverige de senaste 15 åren. Tillståndsklasserna för rödlistning hänvisar till att arten minskat med viss procent och innebär vid klasserna VU (sårbar), EN (starkt hotad) och

CR (akut hotad) att artens förekomst bedöms som hotad i Sverige. Det finns sju tillståndsklasser, som går från Livskraftig (LC) till Nationellt utdöd (RE), se figur 1. (SLU Artdatabanken, 2024)

Figur 2. Tillståndsklasser för SLUs rödlistning.

EU:s art- och habitatdirektiv- och fågeldirektiv

Arter som inkluderas i EUs art och habitatdirektiv- och fågeldirektiv har lagstadgat skydd inom EU. Det är arter som bedöms ha särskild betydelse för biologisk mångfald. Arterna är omnämnda i Bilaga 2, 4 och 5 till art och habitatdirektivet. Bilaga 2 listar arter vars livsmiljöer ska skyddas, och vars bevarandeområden ingår i natura-2000 nätverk. Bilaga 4 anger arter som kräver strikt skydd, exempelvis fridlysning. Bilaga 5 anger arter som kan behöva särskilda förvaltningsåtgärder om de minskar inom ett område. (SLU Artdatabanken, 2023a; 92/43/EEG, n.d.)

I fågeldirektivets bilaga 1 listas 67 av Sveriges fågelarter. Där listas fågelarter vars häckningsplatser eller rastplatser som används i betydande omfattning ska ges särskilda skyddsområden och ingå i Natura 2000 nätverket. Fåglar som är upptagna i bilaga 2 och 3 har specifika krav vad gäller jakt och handel. (SLU Artdatabanken, 2023b)

Prioriterade arter i skogsvårdslagen

Skogsstyrelsen har utformat skogsvårdslagen som en specificering av miljöbalken och artskyddsförordningen för att beskriva det ansvar som skogsägare har över den natur- och kulturmiljö som de förvaltar. Inom skogsvårdslagen finns bland annat prioriterade fågelarter, vars populationer ska beaktas särskilt inom skogsbruk men lagen kan även tillämpas inom andra typer av områden. (Skogsstyrelsen, 2022)

Typiska arter

Typiska arter är arter som utgör signalement för att en naturtyp mår bra, eller enligt artdatabanken arter vars förekomst "indikerar gynnsam bevarandestatus". Typiska arter följs upp i Natura-2000 naturtyper och är utvalda för att de är förhållandevis enkla att känna igen (går att artbestämma i fält) och för att de reagerar tidigt på förändringar som innebär en försämring av en biotop. Reaktionen är då att de minskar i antal eller försvinner från platsen.

Arterna ska vara relativt ovanliga och tillräckligt allmänna och finnas i de flesta naturvärdesbiotoper med habitatet. (Artdatabanken, SLU, 2008)

Nyckelarter

Nyckelarter är arter vars förekomst gynnar andra arter. Det är arter som ökar den biologiska mångfalden genom att till exempel skapa livsmiljöer för andra arter. Exempel på nyckelararter är bäver och dagmask, koralldjur och mattbildande alger. (Artdatabanken SLU, 2013)

Signalarter

Signalarter är arter som indikerar höga naturvärden i den biotop de påträffas. Arterna används för att lokalisera områden med höga naturvärden. En arts signalvärde kan skilja sig i olika delar av landet. (Skogsstyrelsen, 2023a)

Naturvärdesbedömning: bedömning av biotopvärde

Bedömning av biotopvärde görs utifrån den funktion som en biotop har för naturliga populationers långsiktiga utveckling och bevarande. Exempel på ekologiska funktioner är viloplats, födosöksområde, reproduktionsområde, skydd eller övervintring. Områdets storlek och angränsande områden har även påverkan på biotopens betydelse. Områden som har ekologiska funktioner som är sammankopplade geografiskt har oftast högre biotopvärden och betydelse. Men mindre biotoper som finns kvar i ett fragmenterat landskap kan också ge förutsättningar för arter i en miljö där de annars skulle försvinna.

Antropogen påverkan av en biotop bedöms också i en bedömning av biotopvärde, liksom biotopens kontinuitet, eller den tid som en biotop fått stå orörd. Nedan visas en tabell (figur 2) som används som vägledning i klassningen av biotopvärde.

Tillstånd	Mycket bra tillstånd	Påtagligt biotopvärde	Högt biotopvärde	Mycket högt biotopvärde	Mycket högt biotopvärde
	Bra tillstånd	Visst biotopvärde	Påtagligt biotopvärde	Högt biotopvärde	Mycket högt biotopvärde
	Mellan bra och dåligt tillstånd	Lågt biotopvärde	Visst biotopvärde	Påtagligt biotopvärde	Högt biotopvärde
	Dåligt tillstånd	Lågt biotopvärde	Lågt biotopvärde	Visst biotopvärde	Påtagligt biotopvärde
		Vanlig biotop, endast med grundläggande ekologisk funktion	Mindre vanlig biotop eller biotop med viss särskild ekologisk funktion	Ovanlig biotop eller biotop med påtaglig ekologisk funktion	Sällsynt eller påtagligt minskande biotop eller biotop med hög ekologisk funktion

Figur 3. Bedömning av biotopvärde. (Svenska Institutet för Standarder (SIS), 2023)

Sammanvägd bedömning

Den sammanvägda bedömningen av en naturvärdesbiotop görs baserat på bedömningen av artvärde och biotopvärde enligt figur 4. Naturvärdesbiotopen får därefter en klassning mellan 1-4 eller 1-3 beroende på vilken detaljeringsgrad som används på inventeringen och vilka tillägg som görs.

Artvärde	Mycket högt	Mindre troligt utfall	Mindre troligt utfall	Högt naturvärde	Högsta naturvärde
	Högt	Mindre troligt utfall	Mindre troligt utfall	Högt naturvärde	Högt naturvärde
	Påtagligt	Mindre troligt utfall	Påtagligt naturvärde	Högt naturvärde	Högt naturvärde
	Visst	Visst naturvärde	Påtagligt naturvärde	Mindre troligt utfall	Mindre troligt utfall
	Lågt	Ej naturvärde	Visst naturvärde	Mindre troligt utfall	Mindre troligt utfall
		Lågt	Visst	Påtagligt	Högt
		Biotopvärde			

Figur 4. Sammanvägd bedömning av artvärden och biotopvärden. (Svenska Institutet för Standarder (SIS), 2023)

Generella biotopskydd

Biotopskyddsområden består av naturmiljöer med särskilda egenskaper som grundar värdefulla livsmiljöer för bland annat hotade djur- eller växtarter. Dessa biotoper skyddas för att långsiktigt bevara den biologiska mångfalden. Här nedan nämnda biotoper utgör biotopskyddsområden enligt 7 kap. 11 § och är listade i Bilaga 1 till förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

- Allé (planterade lövträd, i enkel eller dubbel följd som består av minimum fem träd längs väg, tidigare utgjort väg eller i öppet landskap, minst 20 cm i diameter i brösthöjd).
- Källa med omgivande våtmark i jordbruksmark (högst 1 ha där våtmark uppkommer som följd av att koncentrerat grundvatten strömmar ut)
- Odlingsröse i jordbruksmark (ansamling av stenar i anslutning till eller på jordbruksmark med ursprung från jordbruksdriften)
- Pilevall (antingen minst tre hamlade pilar i rad, vid väl utbildad vall, mer än 0,5 meter hög och två meter bred eller minimum fem träd med högst 100 m avstånd i en övrigt öppen jordbruksmark eller vid en väg där marken är plan eller upphöjd till en vall)
- Småvatten och våtmark i jordbruksmark (högst 1 ha jordbruksmark som håller ytvatten, eller ständigt fuktig markyta eller större delen av året, ex. kärr och diken)
- Stenmur i jordbruksmark (uppbbyggd av stenar som har en tydlig långsträckt utformning i naturen)
- Åkerholme (natur- eller kulturmark med en areal på max 0,5 ha som inringats av åkermark eller kultiverad betesmark)

Värdeelement - Skyddsvärda träd

Värdeelement är element av särskild betydelse för inventeringsområdets naturvärden. Här har värdeelementen, särskilt skyddsvärda träd, eftersökts och kartlagts. Med särskilt skyddsvärda träd avses: (Naturvårdsverket, 2024)

- Jätteträd – träd grövre än en meter i diameter på smalaste stället under brösthöjd.
- Mycket gamla träd – ek, bok, tall, gran äldre än 200 år, övriga trädslag äldre än 140 år.
- Grova hålträd – träd grövre än 40 centimeter som har en väl utvecklad hållighet i stammen.

Även naturvärdesträd, träd som har särskild betydelse för biologisk mångfald har kartlagts. Naturvärdesträd är enligt skogsstyrelsens definition (Skogsstyrelsen, 2020):

Inhemska trädslag, minst 7 cm i brösthöjdsdiameter, med karaktärer såsom:

- Tickor på stammen
- Hålligheter/bohål eller risbon
- Öppna eller tydliga brandljud som övervallats (påverkan på stam efter brand)
- Bark med avvikande struktur som grov eller uppsprucken bark (ex. silverbark och pansarbark)
- Döda eller levande granar med avvikande struktur t.ex grova, vridna eller hängande grenar
- Spärrgrenig eller platt krona
- Påtagligt senvuxna träd (träd som växt påtagligt långsamt)
- Genetiskt avvikande träd, ex ormgran eller flikbladig björk
- Äldre fristående eller tidigare fristående träd
- Äldre kulturspår med betydelse för naturvärdet, t.ex. hamling eller vårdträd

Ädellövträd (ek, bok, alm, ask, lönn, lind, fågelbär, avenbok), säl, rönn, oxel, hägg, hassel, en eller idegran som avviker från huvudbeståndet i området. Gran, tall, björk, asp eller al med diameter i cm enligt tabell 1.

Tabell 1. Kriterier för naturvärdesträd (diameter); gran, tall, björk, asp och al i olika delar av landet.

Landsdel	Gran/tall	Björk/asp	Al
NV Sverige	50	30/30	20
N Sverige	50	40/30	30
S Sverige	60	50/40	40

Eller ek, bok, alm eller ask med 60 cm eller mer i diameter (oavsett om de avviker från huvudbestånd eller ej).

Även ålder kan användas för att bedöma naturvärdesträd, se tabell 2.

Tabell 2. Kriterier för naturvärdesträd (ålder); gran, tall, björk, asp och al i olika delar av landet.

Landsdel	Gran/tall	Björk/asp	Al
NV Sverige	200	140	120
N Sverige	180	140	120
S Sverige	150	120	120

Ekosystemtjänster, kontinuitet och spridningsvägar

Ekosystemtjänster kan delas in i fyra olika kategorier :

- Försörjande ekosystemtjänster: Ekosystemet erbjuder råvaror för produktion av bland annat mat, dricksvatten, fiberråvara och bioenergi.
- Reglerande ekosystemtjänster: Exempel luft- och vattenrening, vattenreglering, kolbindning och pollinering.
- Kulturella ekosystemtjänster: Ekosystemet erbjuder naturmiljöer lämpliga för bland annat friluftsliv, rekreation, pedagogik, upplevelser av natur- och kulturarv.
- Stödjande ekosystemtjänster: Förutsättningen för de övriga tjänsterna ska fungera, genom exempelvis fotosyntes, jordmånsbildning och biogeokemiska kretslopp.

Inom ramen för den här naturvärdesbedömningen kommer fokus ligga på reglerande, kulturella och stödjande ekosystemtjänster i relation till området och närliggande områden. Frågan hur planområdet kan anpassas för att ge kontinuitet och spridningsvägar till närliggande naturområden kommer att undersökas. Även hur området kan bidra med ekosystemtjänster till boende och besökare.

Material

Vid inventeringen användes kamera för att fotografera miljöer och artfynd samt en smartphone med applikationen FieldMaps kopplad till GIS-verktyget ArcGIS för att notera värdeelement och beskrivningar av delområden i fält. Noteringar togs även i anteckningsblock.

Resultat

Under följande avsnitt presenteras resultat från förstudie och naturvärdesinventering.

Förstudie

Före inventeringen genomförs en förstudie där tidigare material och information om området sammanställs för att få en överblick och första indikation på naturvärden inom det område som avses inventeras. Källor som då nyttjas är bland annat historiska kartor och flygfoton, artobservationer som noterats i artportalen och närliggande skyddade områden. Tidigare inventeringar och andra miljöutredningar på platsen är också av intresse.

Historia

Historiska flygfoton från 1975 och 1960 visar ett åkermarksområde som omkring 1975 började exploateras och hårdgöras till att efterlikna Väsby Centrum såsom det ser ut idag. Nordost och sydväst om området finns skogar med längre kontinuitet, som kan ha högre naturvärden. Ost om Väsby centrum finns vad som tidigare utgjordes av en större grustäkt som idag är bebyggt med bland annat ett badhus, en sporthall och en idrottsplan. Väster om Väsby Centrum finns äldre byggnader och trädgårdar, som ser liknande ut i flygfoton från 1960 som i nutida flygfoton. Direkt norr om Väsby C finns nyare bebyggelse som tillkommit efter 1975, söder om planområdet har byggnader tillkommit efter 1960. Söder om Väsby C är nya trädgårdar anlagda, medan det finns större möjlighet för att äldre naturvärden bevarats i trädgårdarna direkt norr om området. Se flygfoton i figur 5, 6 och 7.

Inga träd syns i planområdet i flygfoton från 1975 utom möjligen precis i den östra avgränsningen till området. Utöver dessa träd bör alla övriga träd i området vara yngre än 49 år.

Figur 5. Nutida flygfoto över Väsby centrum med omgivningar.

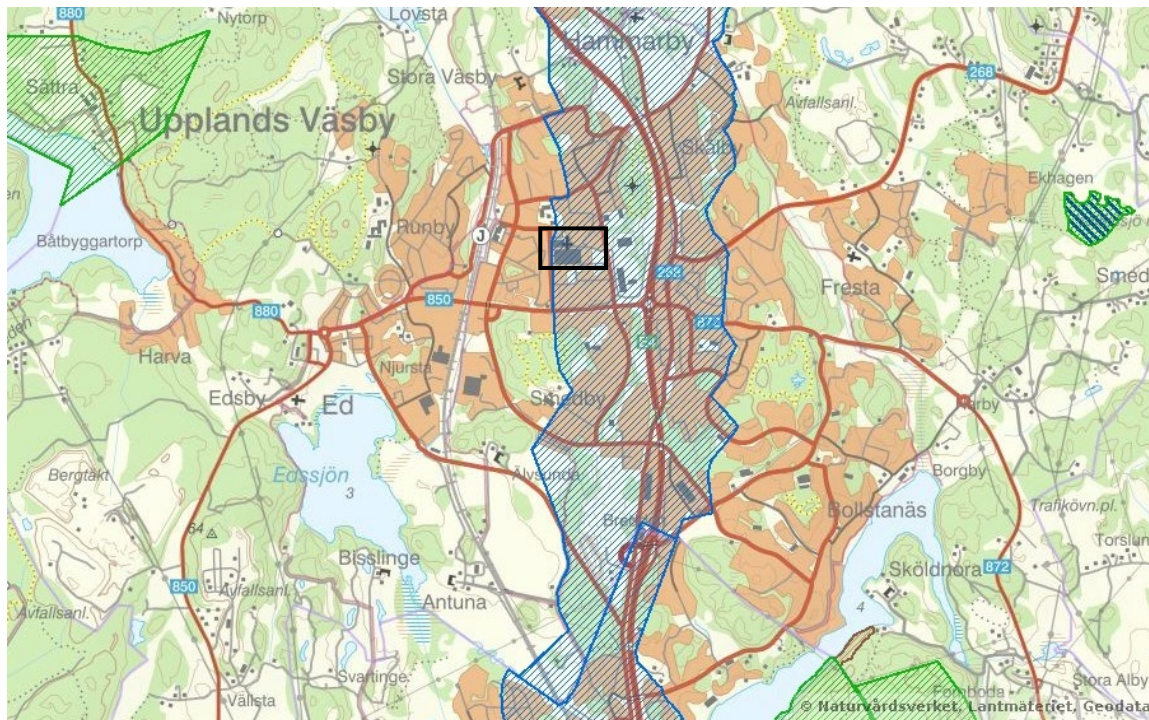
Figur 6. Flygfoto från 1975 över Väsby C med omgivningar. Påbörjad exploatering och byggnation av Väsby C.

Figur 7. Flygfoto från 1960 visar att området som ska bli Väsby C tidigare utgjordes av åkermark.

Skyddade områden

Väsby Centrum ligger inom Hammarby vattenskyddsområde, i övrigt ligger närmsta skyddade områden omkring fem kilometer bort; vallensjö naturreservat i ost, Sättra gård naturreservat i väst och Södra törnskogen naturreservat i syd. (Naturvårdsverket, 2024)

Figur 8. Skyddade områden närliggande Väsby C. Se området för Väsby C i svart markering. (Naturvårdsverket, 2024)

Artobservationer:

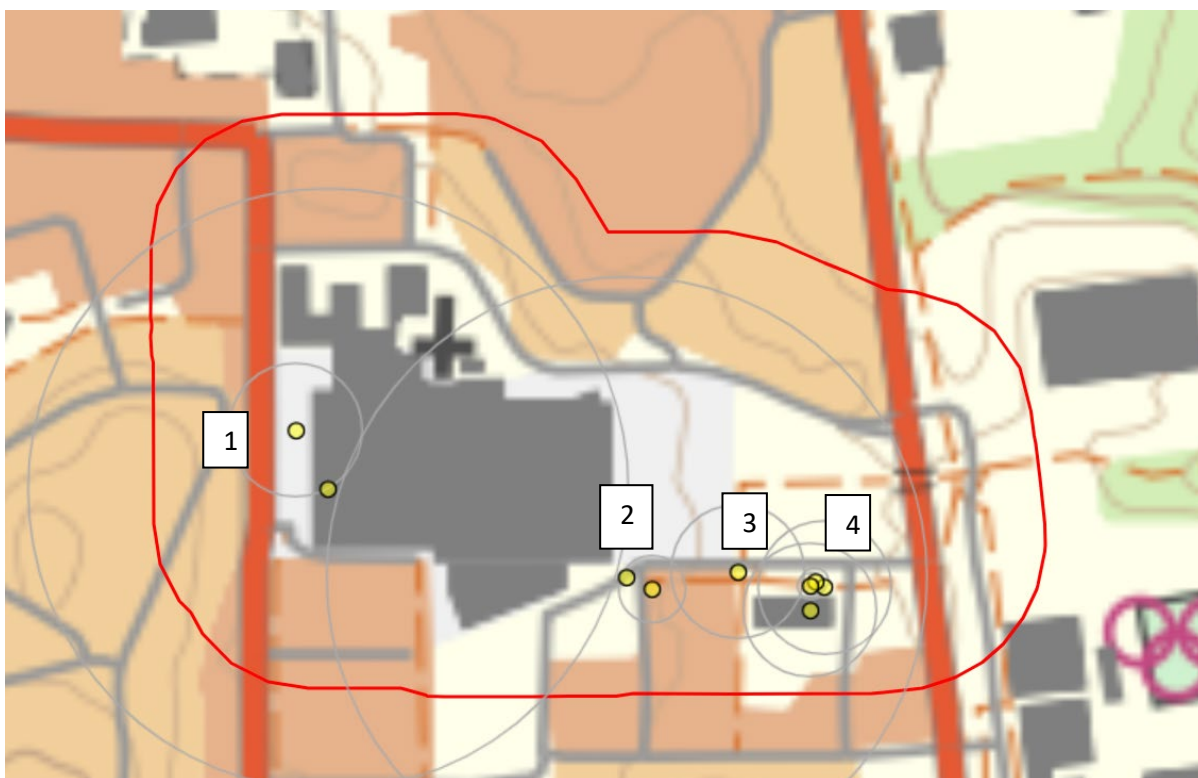
Tidigare artobservationer från åren 2000-2023 har hämtats från artportalen (Artportalen SLU, 2024; Artportalen SLU, 2024) hämtningen genomfördes den 2024-04-18. Utdraget inkluderar ett utökat inventeringsområde med en buffertzona på 100 meter. I området har 27 intressanta observationer noterats, tio särskilt skyddade och/eller rödlistade fågelarter samt naverlönn (CR) och mistel (fridlyst).

Naverlönnen är förmodligen inplanterad då enbart ett naturligt bestånd finns i Sverige, enligt artfakta. Beståndet är beläget på en vall mellan två åkrar i Svedala, Skåne. Exemplar utanför detta naturliga bestånd ingår inte i rödlistningen.

Mistel är fridlyst med ett undantag som medger att markägaren eller den som har nyttjanderätt över marken får skörda exemplar av mistel för försäljning, om 1. det sker för att vårda värdträdet, och 2. den berörda populationens fortbestånd inte påverkas negativt.

Utav de fåglar som noterats är främst fiskmåns intressant eftersom den troligen häckar på lokal 1, enligt kommentarer från observatörer. Fiskmåsen är nära hotad (NT) enligt SLU:s rödlistning. Grönfinken bedöms vara starkt hotad då den har minskat kraftigt de senaste åren på grund av en parasitsjukdom, som inte går att härleda till någon mänsklig störning. Gråtruten är sårbar enligt SLU:s rödlistning och var förmodligen en tillfällig besökare i området då den häckar på öar och i skärgårdsområden.

Se tabell 3 för noteringar samt deras lokaler i figur 9.

Figur 9. Tidigare observationer från Väsby C med sökyta 100 m från planområdet. (Artportalen SLU, 2024)

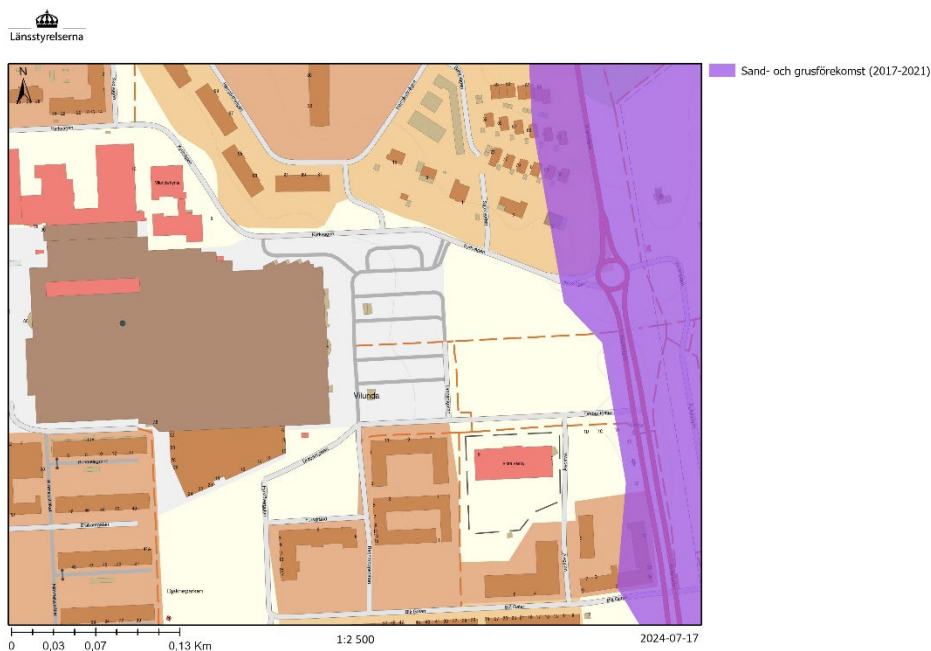
Tabell 3. Intressanta observationer från artportalen, se rödlistade arter i färg och särskilt skyddade arter i fetstilt (Artportalen SLU, 2024).

lokal	art	vetenskapligt namn	kommentar	antal noteringar	Rödlist-ning?	Skyddad?
2	Naverlönn	Acer campestre	noterad fullt utvecklade blad	1	CR	
1	Grönfink	Chloris chloris		1	EN	
2	Gråtrut	Larus argentatus	noterad	1	VU	
1	Gråkråka	Corvus cornix		1	NT	
1	Björktrast	Turdus pilaris		1	NT	
1, 2	Fiskmå	Larus canus	Observerad i häckningstid (1), permanent revir (1) samt förbiflygande (2)	8	NT	
1	Havsörn	Haliaeetus albicilla	förbiflygande	3	NT	
1	Pilgrimsfalk	Falco peregrinus	födosökande	1	NT	
1	Skrattmå	Chroicocephalus ridibundus	förbiflygande	1	NT	
1	Bivråk	Pernis apivorus	förbiflygande	1		Ja*
1, 3, 4	Mistel	Viscum album		6		Fridlyst
1	Sångsvan	Cygnus cygnus		2		Ja*

* Bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv, prioriterad enligt skogsvårdslagen.

Vattensystem

Del av planområdet ligger inom Stockholmsåsen-Upplands Väsby sand- och grustäkt. Grundvattenförekomsten har otillräcklig kemisk status och god kvantitativ status. Se omfattning i figur 10. Det modellerade tillrinningsområdet går i det här området enbart några 10-tal meter in på parkeringen från grundvattentäktens avgränsning. (Länsstyrelsen, 2024)

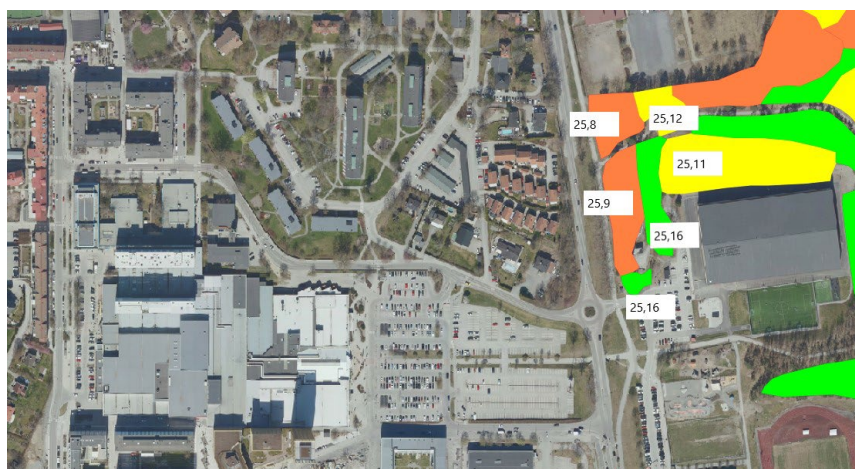
Figur 10. Angränsande grundvattenförekomst vid den östra änden av planområdet. (Länsstyrelsen, 2024)

Resultat från tidigare inventeringar

Nedan presenteras resultat från tidigare inventeringar.

Naturvärdesinventering 2021, Ekologigruppen AB

Ekologigruppen identifierade år 2021 ett antal naturvärdesbiotoper närliggande Väsby Centrum. Däribland en sydvänd grus- och sandtäkt som bedömdes ha påtagligt naturvärde (25,11), åsbarrskog med visst (25,16) respektive påtagligt (25,12) naturvärde och taiga (25,8 och 25,9) med högt naturvärde. Se områdenas utbredning i figur 11.

Figur 11. Ekologigruppens identifierade naturvärdesbiotoper närliggande Väsby Centrum.

Kartläggning av ekosystemtjänster 2015, Ekologigruppen AB

En kartläggning av ekosystemtjänster inom Upplands Väsby kommun genomfördes 2015 av Ekologigruppen AB. Undersökningen tittade på areella näringar, vatten, luft och klimat, hälsa, upplevelser och kunskap samt biologisk mångfald. Enligt utredningen, som hämtat information från SGU, är en stor del av parkeringen tillrinningområde till grundvattentäkten. I öster närmast Husarvägen har goda infiltrationsmöjligheter identifierats, med jordlager bestående av isälvsediment, sand och block. Området har även identifierats ha hög sårbarhet för grundvattenmagasinet.

Planområdet ingår även i ett bristområde för flödesreglering och vattenrening. Det beror på att planområdet utgörs av en stor andel hårdgjorda ytor. Ett sådant område riskerar att inte kunna hantera sin ytvattenavrinning utan att belasta omkringliggande ytor. Dagvatten renas inte heller naturligt via infiltration.

Planområdet ingår i ett identifierat område som enligt undersökningen saknar parkbris och med stor risk för värmeöar. Det ligger i en zon där vegetation saknas. I tre av fyra riktningar omges området av vägar med stor trafikmängd.

Delar av området har mer än 100 meter till närmaste kvarterspark och mer än 500 meter till närmaste stadsdelspark. Det finns inga identifierade värden för turism, sociala värden eller utbildning. Däremot finns två närliggande samfund/kyrkor.

Ingen värdekärna för biologisk mångfald finns inom området. Området ingår ej heller i något värdekluster där olika värdekärnor för ädellövskog, barrskog eller gräsmarker kan få utbyte av varandra.

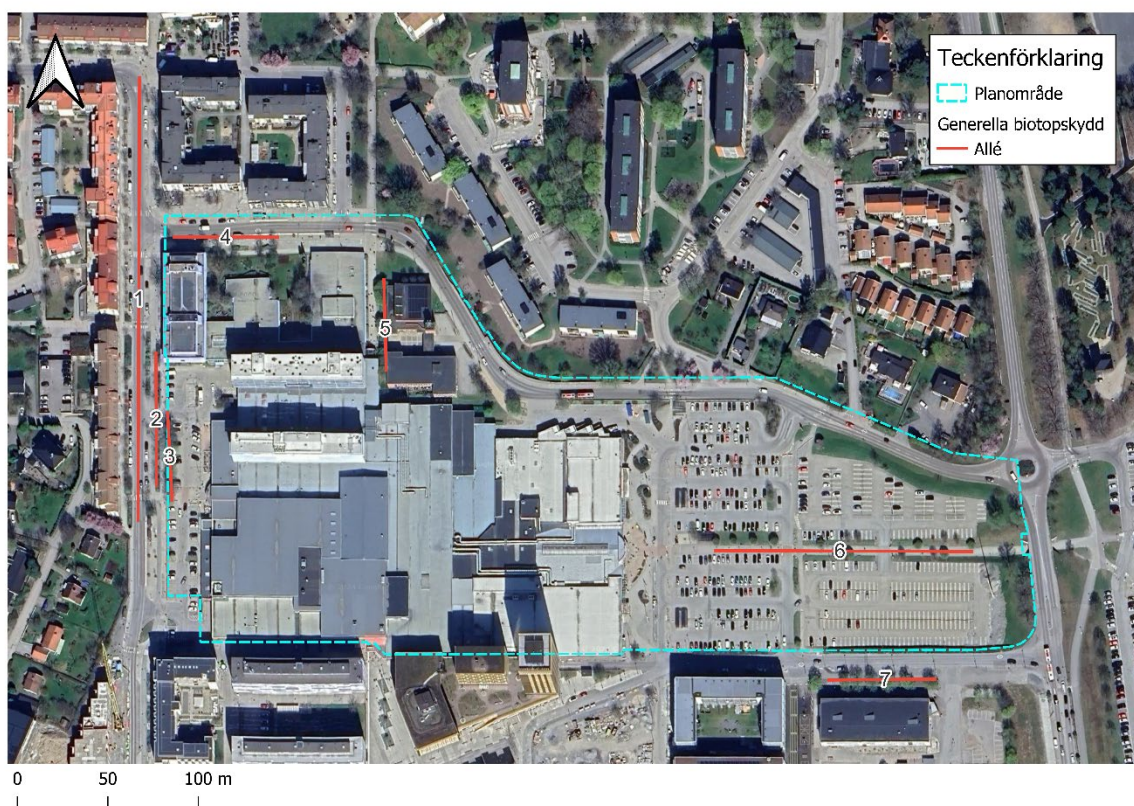
Inventering

Naturvärdesinventeringen genomfördes måndagen den 2024-07-15 av företrädare för Ensucon AB. Under inventeringstillfället var vädret soligt med enstaka moln och temperaturen var runt 25 °C.

Området utgörs av flera parkeringar, ett antal trädgårdar/grönområden samt ett centrum för handel. Naturvärdena består främst av alléer och naturvärdesträd samt av trädgårdar och gräsmattor med blommande växter. I följande avsnitt presenteras resultat från inventeringen med avseende på generella biotopskydd, skyddsvärda träd, naturvärdesbiotoper, grön infrastruktur och ekosystemtjänster.

Generella biotopskydd

Inom och strax utanför området påträffades ett antal alléer som bedöms utgöra generella biotopskydd.

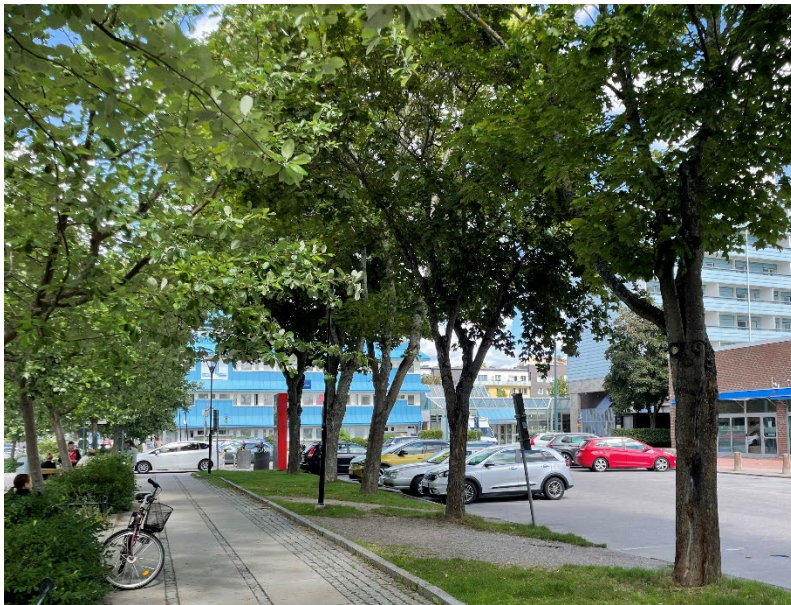
Figur 12. Generella biotopskydd som identifierats inom och strax utanför planområdet.

Tabell 4. Generella biotopskydd som identifierats vid fältbesök.

ID	Beskrivning	Generellt biotopskydd?
1	Allé med 37 st oxel, dubbel- och enkelsidig (trippel)	Ja, del i trippellallé
2	Allé med 8 st oxel enkel (trippel)	Ja, del i trippellallé
3	Allé med 7 st lönn enkelsidig (trippel)	Ja, del i trippellallé
4	Allé med 6 st lind enkelsidig	Nej
5	Allé med 6 st lönn enkelsidig	Ja
6	Allé med 8 st oxel och 9 st pil, dubbelsidig förutom i sträckan längst i väst	Ja
7	Allé med 7 st lönn 30 enkelsidig	Ja

Allé 1, 2 och 3 vid Dragonvägen

Vid planområdets västra avgränsning går Dragonvägen och tre alléer är utmarkerade (1, 2 och 3) som kan betraktas som en trippellallé. Alléerna går längsmed vägen och gångvägen och träden är unga till medelåldriga. Lönnarna närmast Väsby centrum (nr. 3) är lite äldre med mossor och lavar som växer på barken. Tillsammans bedöms alléerna omfattas av det generella biotopskyddet. Se bilder av alléerna i figur 13.

Figur 13. Bilder av allé 1, 2 och 3. Längst ned till vänster; del av lönnallé som omfattas av det generella biotopskyddet.

Allé 4 med sex lindar

Längsmed områdets norra avgränsning finns en enkelsidig lindallé som dock inte bedöms utgöra ett generellt biotopskydd då inte alla träd (eller fem träd av sex) har en diameter över 20 cm. Dock så är lindarna naturvärdesträd.

Allé 5 med sex lönnar

Längsmed en gångväg till den norra ingången till köpcentrumet finns en enkelsidig lönnallé. Allén omfattas av det generella biotopskyddet då flertalet träd är över 20 cm i diameter. Trädens diameter varierar mellan 10-35 cm. Lönn kan om den är ovanlig i relation till huvudbeståndet, och över 7 cm i diameter, betraktas som ett naturvärdesträd. Se bild på lönnarna i figur 14.

Figur 14. Lönnar vid norra ingången till Väsby Centrum.

Allé 6 vid gångbanan till Väsby Centrum

Längsmed en lång gång- och cykelbana som leder in till huvudentrén för Väsby centrum finns en allé med nio pilträd och åtta oxlar (6) som omfattas av det generella biotopskyddet. Alléen ger skugga till parkeringen och till gående och cyklister. Träden är täckta av lavar och mossor. Se bilder av alléen i figur 15.

Figur 15. Allé längsmed gångvägen in till Väsby Centrum.

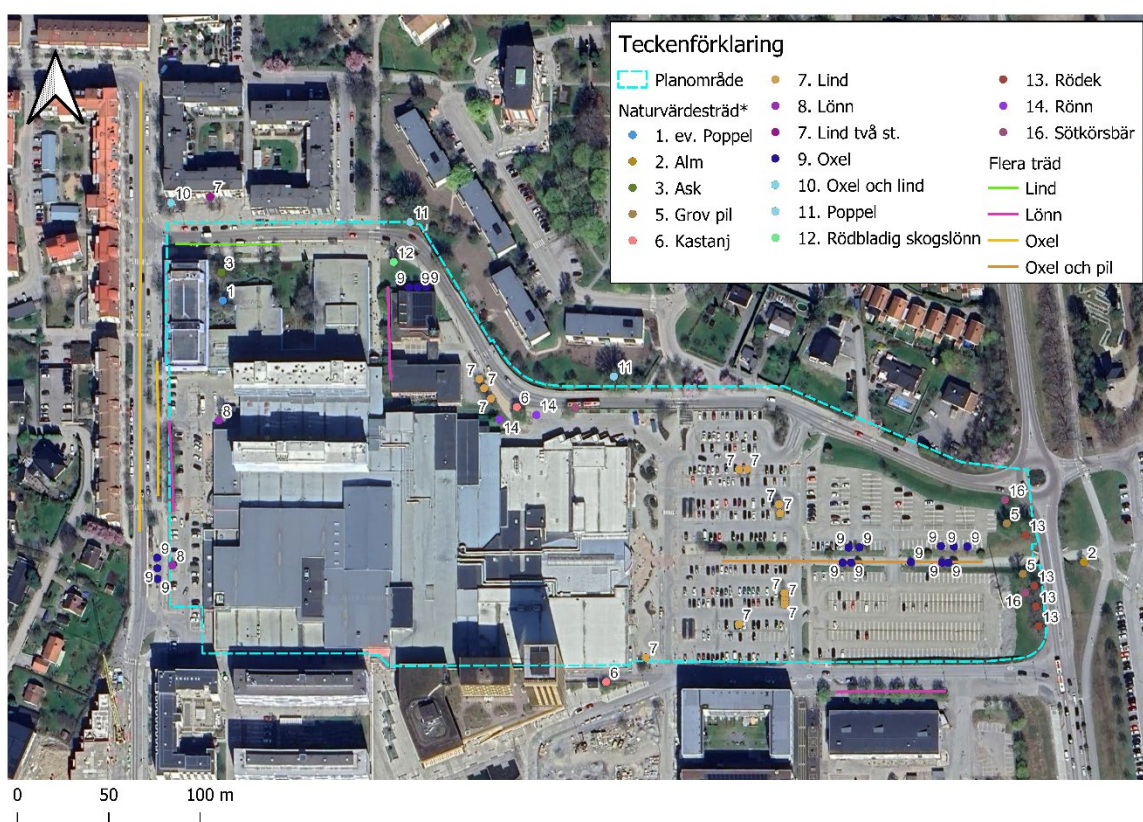
Allé 7 vid Drabantgatan, Vittra Väsby grundskola

I anslutning till Vittra grundskola finns en allé med sju lönnar som bedöms omfattas av det generella biotopskyddet. Alléen är utanför planområdet.

Värdeelement, skyddsvärda träd

Träd som bedömts som naturvärdesträd eller av annan anledning bedömts som intressanta har noterats i fält. Exempelvis har rödek noterats eftersom den har hög risk för invasivitet i Sverige, och även träd som visserligen inte är naturvärdesträd, som grova pilträd och kastanjeträd men som i miljön de befinner sig i tillför biotopkvalitéer och ekosystemtjänster till besökare. Även sötkörbär har i vissa fall markerats ut då träden ger värde för fåglar och människor i området.

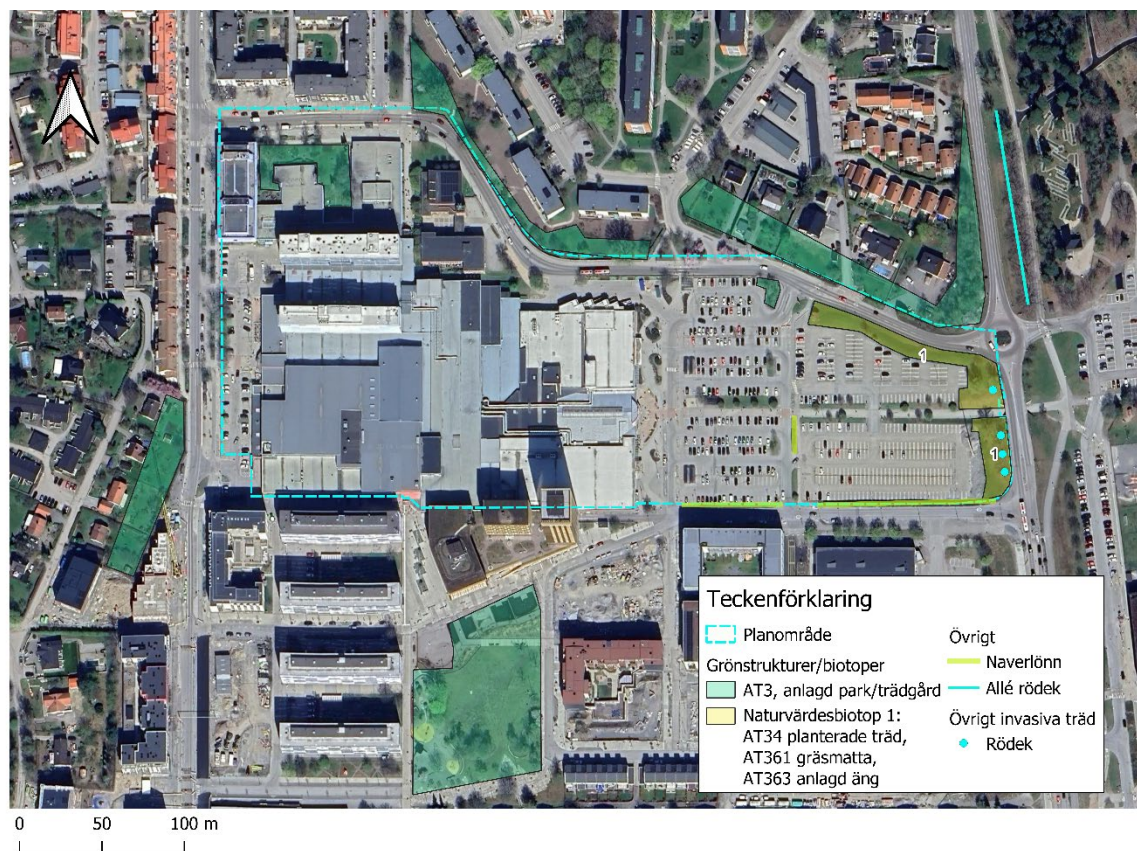
Sammanfattningsvis finns många lindar i området som blommar och har värden för pollinatörer. Fruktagivande träd som oxel och rönn som ger föda till fåglar. Ett antal av ädellövträden är även rödlistade såsom skogsalmen, som är akut hotad (CR) på grund av almsjukan. Enligt artfakta finns risk att enbart isolerade bestånd överlever, därför har en alm markerats ut även om den är utanför planområdet. Även asken är starkt hotad (EN) enligt SLU:s rödlistning, och noterades i en trädgård inom området. Se alla noteringar i figur 16.

Figur 16. Naturvärdesträd* inom och strax utanför planområdet. *Alla inmätta träd förutom poppel, pil, kastanj, rödblågig skogslönn, rödek, och sötkörbär räknas som naturvärdesträd.

Naturvärdesbiotoper och grön infrastruktur

Ett område i den östra delen av planområdet har avgränsats och bedömts ha naturvärdesklass 4, se naturvärdesbiotop 1 i figur 17 nedan. Området bedöms ha viss specifik betydelse för biologisk mångfald. Se omfattning i figur 17 och sammanfattad information i Tabell 5. Naturvärdesbiotop 1 är 2500 m² stort.

Figur 17. Naturvärdesbiotop 1 och gröna strukturer i och i anslutning till planområdet.

Naturvärdesbiotop 1

Tabell 5. Beskrivning av naturvärdesbiotop 1.

Objektnr	1
Datum	2024-07-15
Inventerare	Hannah Berk
Naturvärdesklass	Området hyser vissa biotopvärden och har lågt till visst artvärde. Den sammanvägda bedömningen är naturvärdesklass 4, visst naturvärde.
Naturtyp	Antropogen terrester miljö
Biotoptyp	Frisk och torr gräsmatta (AT361) eller anlagd äng (AT363) med planterade träd (AT34).
Objektbeskrivning	Biotopen utgörs av en blomrik anlagd äng med ett antal grova träd som ger en delvis skuggad frisk miljö. Ned mot gångvägen som leder in till Väsby centrum finns även en söderliggande jordig sluttning med bohål för insekter (möjligtvis solitärbin). Markfloran är örtrik där rölleka, myskmadra, men även gräs och mossor dominerar. Det finns även rikligt med vitklöver, skogsklöver, revfingerört, harklöver, käringtand och humlelucern. Enstaka prästkra, blåeld och höstfibbla växer i gräsmattan. Två grova pilar, sötkörbär och fyra rödekar har planterats i gräsmattan. De främmande träden (rödek) med hög risk för invasivitet sänker biotopvärdet. Sammantaget har området vissa biotopvärden för fåglar och pollinerande insekter. Artvärdet bedöms som obetydligt till visst.
Biotopvärden	Inom biotopen finns rödekar som har hög risk för invasivitet som sänker biotopvärdet. Det finns även grov pil och sötkörbär. Markfloran höjer biotopvärdet genom att ha många blommande örter. Många insekter och humlor syntes även vid inventeringstillfället. Intill gångvägen finns en söderliggande sluttning som ger möjliga boplatser till solitärbin. I sluttningen syntes även bohål. Biotopens bedöms ha viss särskild ekologisk funktion för fåglar och pollinerande insekter. Vidare bedöms biotopen som vanlig och negativt påverkad med viss naturlighet och kontinuitet (mellan bra och dåligt tillstånd). Sammantaget ger det biotopen ett visst biotopvärde.
Värdearter	Inga värdearter påträffades i området.
Avgränsning	Området har avgränsats med detaljeringsgrad medel, vilket innebär att 1000 m ² stora områden har avgränsats.

I figur 18 presenteras bilder av naturvärdesbiotop 1 från inventeringstillfället.

Figur 18. Foton av naturvärdesbiotop 1 visar antropogen terrester mark: gräsmattor, anlagd örtrik äng med grova inplanterade delvis främmande arter träd. En sydvänd jordig sluttning med möjliga bohål för solitärbin.

Grönstrukturer

I figur 17 syns gröna markerade områden som inte är avgränsade biotoper men har bedömts utgöra gröna strukturer i den närmaste miljön omkring Väsby centrum. Ett område ligger även inom planområdet men var stängslat och låst vid inventeringstillfället, se figur 20. Den stängslade gården hade flera inhemska fruktträd och en grov ask. Asken är starkt hotad (EN) enligt SLUs rödlistning.

De andra gröna ytorna utgjordes även de av anlagda trädgårdar med fruktbärande träd. I en av trädgårdarna identifierades ett jätteträd i form av en poppel, förmodligen en jättepoppel, se figur 20. Jättepoppeln är en främmande art i Sverige och ej reproducerande.

Den gröna ytan längst i söder är en parkmiljö med vattenfyllda dammar. Dammarna har en kylande effekt på ett område då övriga delar till stor del är hårdgjorda. De har även värde för fåglar och insekter.

Sammanfattningsvis är planområdet med omgivningar ett till stor del hårdgjort område präglat av sina många alléer och angränsande trädgårdar. Träden och de mindre gröna oaser som finns har stora värden lokalt och minskar den barriäreffekt som de hårdgjorda och trafikerade ytorna har i landskapet. De är även boplatser för fåglar och insekter och förbättrar utomhusmiljön för de människor som rör sig i området.

Figur 19. Körsbärsträd och spireabuskar i anslutning till väg och parkering. Till vänster; parkeringen vid Väsby centrum, till höger; i riktning mot Kyrkvägen.

Figur 20. Vänster; jättepoppel, mitten; trädgård inom planområdet med bl.a. päronträd och ask, höger; flerskiktad skogsdunge vid sidan om kyrkvägen nära rondellen och korsningen med Husarvägen.

Analys av ekosystemtjänster, spridningvägar och kontinuitet

Vid kartläggningen av ekosystemtjänster (Ekologigruppen AB, 2015) framkom att området för Väsby centrum idag har många brister vad gäller ekosystemtjänster som kommer av mängden hårdgjorda ytor, bristen på vegetation och infiltrationsytor samt en hög trafikbelastning. Dessutom har en del av området en hög känslighet för infiltration till grundvattenmagasinet, med genomsläppliga jordlager av isälvsediment. Området är utsatt vad gäller buller och luftföroreningar som skapas av omgivningens högt belastade vägar. De många hårdgjorda ytorna skapar även en värmeö som i Ekologigruppens underlag motsvarar planområdets avgränsning.

I Ekologigruppens underlag saknar området helt vegetation vilket efter inventeringen inte helt överrensstämmer med verkligheten. Här finns många blommande och fruktbärande träd, en anlagd ängsmark och större planterade träd som dock inte är inhemska (såsom kastanj, jättepoppel och rödek). Träden ger skugga, kyler miljön och är estetiska och lugnande element för besökare. De har även en luftrenande effekt. Många av träderna som planterats i alléer eller fristående är ädellövträd eller fruktbärande träd som kan betraktas som naturvärdesträd (oxel, lind, rönn och lönn). De har ett högt lokalt värde och ger föda till såväl pollinatörer som fåglar. Här finns även boplatser för steklar och potentiella häckninglokaler för många stads- och parkfåglar.

Området har låg funktion som spridningslokal mellan olika habitat och kan i vissa fall fungera som en barriär på landskapsnivå, då större del av området är hårdgjort och har påverkats med planteringar och markbearbetning. Även trafiken skapar en barriär för djur som vill ta sig mellan olika områden. Kontinuiteten hos den anlagda naturen som finns i området sträcker sig som mest 64 år tillbaka i tiden och i flesta fall kortare. Sammantaget finns vissa naturvärden i området som får större värde lokalt i och med den brist på vegetation som finns. Ett antal alléer finns som kan innefattas i det generella biotopskyddet. Många av träderna var täckta av olika arter av lavar och i vissa fall (som lönnarna vid den västra entréen) även av mossor.

Övrigt

Mistel påträffades ej under inventeringen, det kan ha berott på att lövverken gjorde dem svåra att se under den här säsongen, alternativt har de försvunnit sedan observationerna gjordes år 2007, 2008, 2018, 2019 och 2022. Eftersom observationerna är så många är bedömningen att orsaken till att mistel inte observerades under inventeringen beror på att lövverken gör misteln svår att upptäcka. Se observationeslokal 1, 3 och 4 i figur 9, hämtade från artportalen. Enbart lokal 1 ligger inom planområdet. Övriga lokaler är belägna strax söder om planområdet. Mistel har rapporterats in till artportalen vid följande koordinater (se tabell 6).

Tabell 6 Inrapporterade observationer av mistel. Data inhämtad från artportalen.

Lokal (se figur 9)	Artnamn	Lokalnamn	Ost	Nord	Startdatum	Publik kommentar	Biotop-beskrivning
4	Mistel	Vittra skola	17,91684	59,51771	2018-04-07	Samma träd (Lönn) som jag rapporterade en mistel i 2007. Förökning har skett! Ett nytt ex har tillkommit.	
3	Mistel	Vittraskolan	17,91567	59,51781	2022-02-16	Växer i lönn på skolgården	
1	Mistel	Väsby C Väst	17,90972	59,51878	2022-04-06	På lönn	
4	Mistel	Väsby Centrum, nära parkeringen	17,91671	59,51775	2019-11-25	Återfynd. Kön omöjligt att avgöra. Av storleken att döma inte samma pl som sågs för ca 12 år sedan.	Trädkantad gata
4	Mistel	Upplands-Väsby, Drabantvägen, 90 m in från korsningen med Husarvägen	17,91665	59,51772	2008-12-06	88 cm i stamomkrets, återfynd	planterat alléträd
4	Mistel	Väsby Centrum, Östra parkeringen	17,91664	59,51755	2007-12-09	Jag bedömer förekomsten som spontan då plantan sitter så pass högt att det är uteslutet att det skulle ha funnits i trädet redan då det planterades. Den torde inte heller kunna ha inplanteras i trädet. //nicke	I planterad lönn

Rekommendationer samt konsekvens- och behovsanalys

Generella rekommendationer,

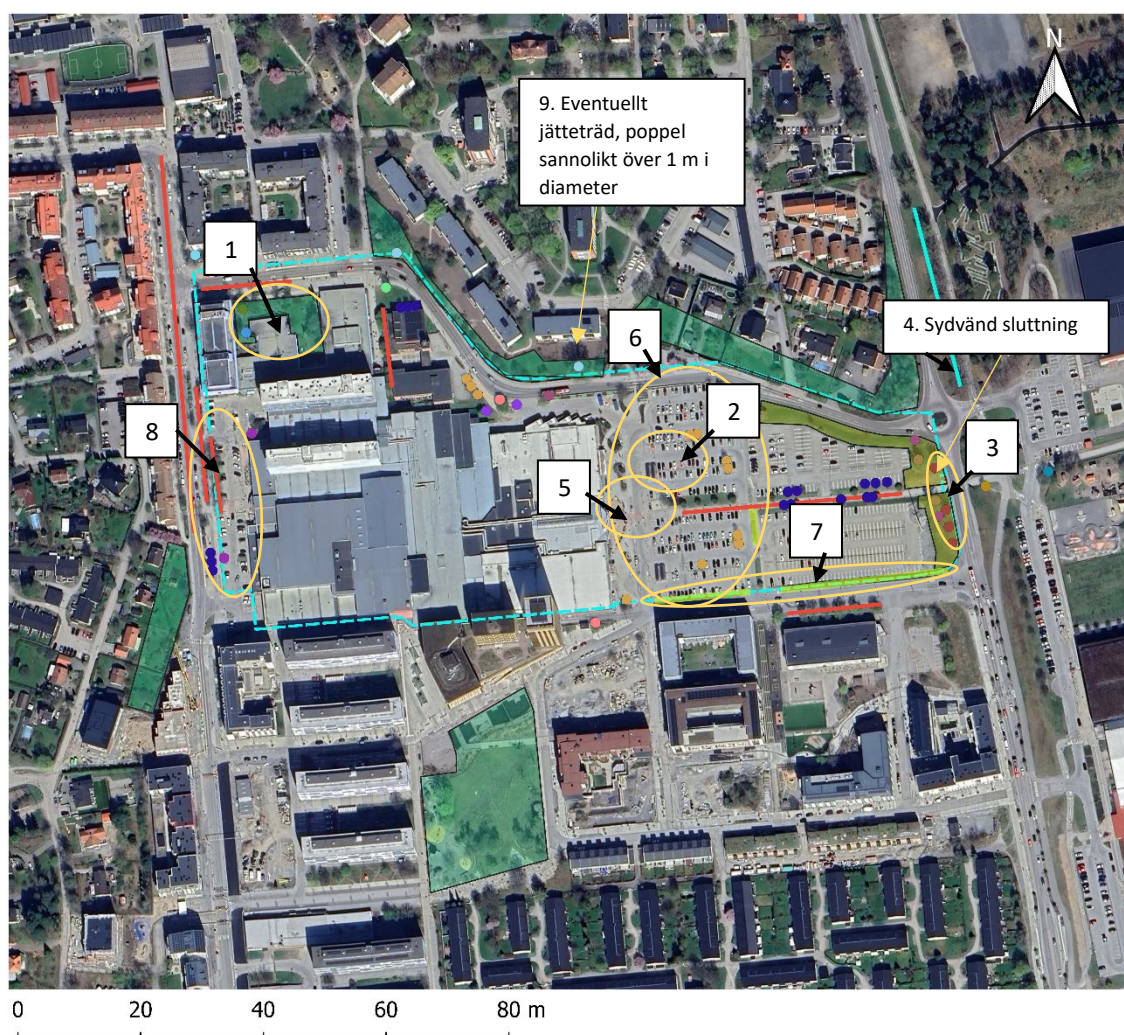
Planera för gång- och cykeltrafik istället för bilvägar, vilket ger mer utrymme för grönytor, färre luftföroreningar och mindre buller.

I möjligaste mån rekommenderas att bevara alléer och de naturvärdesträd som identifierats eftersom de har naturvärden och ger reglerande, kulturella och stödjande ekosystemtjänster. En fördel är även om miljöerna runt alléerna hålls så öppna som de är i dagsläget.

Utifrån ett bullerperspektiv är flerskiktade grönytor gynnsamma, de tar även upp luftföroreningar. Exempelvis kan sälg och vide, det vill säga inhemska, mer buskliknande träd planteras närliggande högre trädslag som lind eller lönn, och kompletteras med höga örter i markskiktet. Fördelen med flera av dessa arter är att de ger mycket nektar vilket gynnar den biologiska mångfalden.

Skapa öppna, blågröna dagvattenlösningar som både tar hand om dagvattnet och tillför ekosystemtjänster i form av avkylning av området, vattenrening, estetiska värden och biologisk mångfald. Tillgång till vatten gör mycket för insektsfaunan i närområdet.

Platsspecifika rekommendationer

Figur 21. Områden numrerade med cirklar och pilar för rekommenderade åtgärder

1. Vid de instängslade gårdarna i den nordöstra delen av området finns planer på nya kvartersbyggnader. Bevara de äldre fruktträden, bl.a. ett päronträd som finns på gården. Bevara även den grova asken på gården (se figur 15), som är en biologisk bristvara och starkt hotad (EN) art enligt SLU:s rödlistning.
2. Vid den planerade kvarter K (se placering i bilaga 1) kan mängden sand utökas om det bedöms som möjligt. T ex att några sanddyner skapas i det nya kvarteret. Gärna med en sandblandning som innehåller olika storleksfraktioner. Detta kan bidra till boplatser för många steklar och andra insekter.
3. I områden med rödekar bör särskild hänsyn tas för att inte sprida växten vid en eventuell markbearbetning och/eller fällning av träd.
4. Bygg inte in den sydvända sluttningen inom naturvärdesbiotop 1 så att den blir beskuggad. Bevara även del av den örtrika anlagda gräsmark som finns inom biotopen. De omgivande träden i naturvärdesbiotop 1 är en förutsättning för den friska ängsmiljön och skulle träden tas bort förändras biotopen, möjligtvis till en torräng. Med anledning av de värden träden

tillför i den här miljön är rekommendationen att de får stå kvar. I alla fall de grova pilträden och körsbärsträden. Om markanvändningen förändras i den här miljön kan dock de anlagda ängmarkerna återskapas på lämpligt utrymme. Det kan ta upp till tre år innan etableringen av ängsblommorna är fullgjord, men med rätt metod och skötsel kan en ängsmark anläggas som har ännu högre värden för pollinatörer och insekter än nuvarande biotop.

I de nya anlagda ängsmarkerna kan örtväxter med lång blomningstid (såsom kärringtand som påträffades söder om gångvägen i naturvärdesbiotop 1) sås in. Det gynnar pollinatörer och ökar biologisk mångfald. Återskapade ängsmiljöer ger även spridningmöjligheter till närliggande ängsmarker. Den anlagda ängen bör ha en skötselplan som gynnar ytterligare förtätning av ängsmarken med fler örter.

5. Skapa en blågrön dagvattenlösning på torget framför Willys entré. En blågrön dagvattenlösning kan rena och fördröja dagvattnet och skapa ekosystemtjänster.
6. Anlägg kvarter och gårdar så att de fristående lindar och körsbärsträd som finns i området (se Figur 21) får stå kvar i möjligaste mån. Med tiden kommer de att skapa stora värden för de boende och öka trivselen och känslan av kontinuitet i området.
7. Skapa skrymslen för djur och insekter. Exempelvis genom att bevara naverlönnen som växer i den södra avgränsningen till parkeringen. Tillåt ett mer naturligt växtsätt och blanda in ytterligare arter. Plantera sälj och videarter med tidig blomning. Skapa även faunadepåer med död ved i olika trädslag och nedbrytningsstadier, gärna på soliga platser. Liksom biholkar eller ännu hellre stubbar med hål av olika dimensioner. Stubbarna kan utformas som "gångstubbar" som barn kan balansera över.

Konsekvens- och behovsanalys

Alléer

I och med nuvarande planförslag kommer vissa alléer avverkas. Eftersom alléer ingår i det generella biotopskyddet så behöver en biotopskyddsdispens tas fram före exploatering. Naturvärdena kopplade till alléerna bedöms som små med anledning av att de består av relativt unga träd i stadsmiljö. Däremot har alléerna ett värde för människor som besöker området och ger ekosystemtjänster såsom skugga, avkylning, rekreation och luftrening. Konsekvenserna av att avverka träden bedöms därför till stor del kunna kompenseras med nya grönytor och träd, däremot ger nuvarande träd en längre kontinuitet till området som tar tid att bygga upp på nytt.

Enligt detaljplan kommer allé 6 avverkas och allé 2 delvis avverkas eller påverkas genom att en ny körväg dras i området. Allé 4 riskerar att påverkas indirekt på grund av närliggande schakt.

Då allé 6 och allé 2 bedöms omfattas av det generella biotopskyddet behöver de ersättas med nya alléträd vid en avverkning eller om påverkan blir så stor vid exempelvis en schaktning att träd dör.

Allé 6 utgörs av träd av arterna pil och oxel och allé två utgörs av träd av arten oxel. Vid avverkning av alléerna bör träden i båda alléer ersättas med oxel eller annan inhemsk trädart.

Allé 4 bedöms inte omfattas av det generella biotopskyddet då träden som utgör alléen är relativt unga träd. Dock så är de sex lindar som utgör allén naturvärdesträd. Dessa bör också ersättas om de avverkas då de har värden för besökare och för biologisk mångfald. Det finns dock ingen specifik lagstiftning för skydd av alla naturvärdesträd.

Skyddsvärda träd

Om en åtgärd har väsentlig påverkan på naturmiljön och inte ingår i någon annan bestämmelse ska åtgärden anmälas för samråd enligt miljöbalkens 12 kap. 6 §. Detta gäller exempelvis vid påverkan på särskilt skyddsvärda träd.

Under inventeringen registrerades naturvärdesträd, särskilt skyddsvärda träd, träd som bedöms bidra med ekosystemtjänster samt träd som är invasiva i Sverige. Strax utanför området i en privat trädgård påträffades vad som sannolikt är ett jätteträd, det vill säga ett träd med över 1 m i diameter. Trädet var en poppel (se nr. 9 i figur 21) och omkrets gick ej att mäta eftersom det stod bakom staket. Dock så såg det ut att sannolikt vara ett jätteträd som därmed räknas som ett särskilt skyddsvärt träd.

Bedömningen är att poppeln ej behöver påverkas i samband med detaljplanen, men att det är viktigt att se över för att säkerställa att ingen indirekt påverkan sker. Indirekt påverkan kan vara exempelvis markbearbetning som orsaker skador på rötter. Särskilt skyddsvärda träd är ovanliga och har stor betydelse för biologisk mångfald och för det kulturella och rekreationella värden de tillför människor. Om risk för påverkan finns för trädet i och med detaljplanen så behöver åtgärden anmälas för samråd. (Naturvårdsverket, 2024)

Invasiva arter

Rödek bedöms ha hög risk för invasivitet i Sverige enligt Artfakta (SLU, Artdatabanken, 2024). Det finns dock inget lagkrav kopplat till hantering av växtdelar eller jordmassor som är kontaminerade med arten. Det är därmed enbart en rekommendation att upprätta en hanteringsplan för hantering av växtdelar och massor för att förhindra spridning av arten vid en exploatering. Hanteringsplanen tar hänsyn till hur trädet sprider sig och beskriver hur entreprenören hanterar avfall och transporter.

Fridlysta arter

Misteln är fridlyst och har observerats vid tidigare tillfällen i området kring planens västliga avgränsning, se nr. 8 i figur 21. I området finns en trippelallé och misteln har troligtvis observerats i någon av de träd som ingår i allén. Vid påverkan på denna allé kan därför en artskyddsdispens bli aktuell. En ytterligare inventering av mistel när träden fällt sina löv kan också vara ett alternativ för att se om arten finns kvar på platsen.

Sammantagen bedömning

I och med planförslaget kommer grönytor i området att öka, vilket ger möjlighet till att skapa högre naturvärden och fler ekosystemtjänster än vad området erbjuder idag. För åstadkomma högre naturvärden behöver dock särskild avsikt och planering förekomma. Exempelvis genom planläggning av blomrika ängsmarker, sanddyner, faunadepåer och öppna dagvattenlösningar med undervattenvegetation samt utrymmen för plantering av inhemska träd och buskar. Både vid planläggning och skötsel rekommenderas att utforma lösningar med specifik avsikt att åstadkomma högre naturvärden och ekosystemtjänster. Konsekvenser av planförslaget kan då bli positiva för boende, besökare av området och för den biologiska mångfalden.

Referenser

- 92/43/EEG. (u.d.). *Art- och habitatdirektivet*. Hämtat från <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/ALL/?uri=CELEX:31992L0043>
- Artdatabanken SLU. (2013). *Naturvårdsarter*.
- Artdatabanken, SLU. (2008). *Typiska arter och kriterier för dessa*.
- Artportalen SLU. (den 12 07 2024). *Observationer excel*. Hämtat från <https://www.artportalen.se/ViewSighting/SharedSearch?storedSearchId=18807&identifier=E5E82046>
- Artportalen SLU. (den 12 07 2024). *Prickkarta intressanta observationer*. Hämtat från <https://www.artportalen.se/ViewSighting/SharedSearch?storedSearchId=18806&identifier=4B65C26A>
- Artskyddsförordningen. (2007). Hämtat från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/artskyddsforordning-2007845_sfs-2007-845
- Ekologigruppen AB. (2015). *Kartläggning av ekosystemtjänster i Upplands Väsby kommun*.
- Länsstyrelsen. (2024). *Vattenkartan*. Hämtat från VISS Vatteninformationssystem Sverige: <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=1589fd5a099a4e309035beb900d12399>
- Länsstyrelsen. (2024). *Vattenkartan*. Hämtat från <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=1589fd5a099a4e309035beb900d12399>
- Naturvårdsverket. (den 04 10 2023). *Biotopskyddsområden*. Hämtat från <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/skyddad-natur/olika-former-av-naturskydd/biotopskyddsomraden/>
- Naturvårdsverket. (2023a). *Fridlysta arter*. <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/arter-och-artskydd/fridlysta-arter/>.
- Naturvårdsverket. (2024). *Samråd om åtgärder på särskilt skyddsvärda träd*. Hämtat från <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/samhallsplanering/samrad-om-atgarder-pa-sarskilt-skyddsvarda-trad#E-1322089993>
- Naturvårdsverket. (den 12 07 2024). *Skyddad natur karta*. Hämtat från <https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>
- Naturvårdsverket. (2024). *Vägledning. Samråd om åtgärder på särskilt skyddsvärda träd*. Hämtat från <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/samhallsplanering/samrad-om-atgarder-pa-sarskilt-skyddsvarda-trad/>
- SFS 2007:845. (2007). Hämtat från https://www.lagboken.se/Lagboken/start/sfs/sfs/2007/800-899/d_170794-sfs-2007_845-artskyddsforordning
- Skogsstyrelsen. (2020). *Levande träd och buskar med naturvärden*.
- Skogsstyrelsen. (2022). *Skogsstyrelsens- och naturvårdsverkets tolkning av nya 4§ artskyddsförordningen*. Hämtat från <https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/lag-och->

tillsyn/artskydd/skogsstyrelsens-och-naturvardsverkets-tolkning-av-nya-4--artskyddsforordningen.pdf

Skogsstyrelsen. (2023). Hämtat från <https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/lag-och-tillsyn/grundforeskrifter-samt-andringar/sksfs-2011-7/sksfs-2014-7-skogsstyrelsens-foreskrifter-och-allmanna-rad-till-skogsvardslagen.pdf>

Skogsstyrelsen. (2023a). *Skogsstyrelsens signalarter - en komplett förteckning*. Hämtat från chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/<https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/miljo-och-klimat/nyckelbitoper/skogsstyrelsens-signalarter---version2023-1.pdf>

SLU Artdatabanken. (2023a). *Art- och habitatdirektivet*. Hämtat från <https://www.artdatabanken.se/arter-och-natur/naturvard/skydd-av-arter/art-och-habitatdirektivet/>

SLU Artdatabanken. (2023b). *Fågeldirektivet*. Hämtat från <https://www.artdatabanken.se/arter-och-natur/naturvard/skydd-av-arter/fageldirektivet/>

SLU Artdatabanken. (2024). *Hur blir en art rödlistad?* Hämtat från <https://www.artdatabanken.se/det-har-gor-vi/rodlistning/hur-blir-en-art-rodlistad/>

SLU, Artdatabanken. (2024). *Artfakta*. Hämtat från <https://artfakta.se/taxa/221407/information>

Svenska Institutet för Standarder (SIS). (2023). *Teknisk specifikation SIS/TS 199002:2023*.

Svenska Institutet för Standarder (SIS). (2023). *Svensk standard SS 199000:2023*.

Bilaga 1. Strukturplan från 2024-02-12, senast reviderad 2024-07-04.

